

En mening och hundra ord

Gemensam och enskild läsning. Sambandet mellan ljud och bokstav. Strategier för att avkoda, förstå och tolka ord, begrepp och texter - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 1-3

Syfte

Att koppla en mening ur en text med sin egen förståelse genom att associera fritt. Eleverna tränar på att sätta ord på den tolkningen. Dessutom ett sätt att skapa förförståelse då aktiviteten genomförs före läsning.

Läraren reflekterar

Lektionen är ett ordbad och häftigt tankearbete där ordkedjor bildas och sammanlänkas i de förberedande övningarna. När jag sedan högläser texten för eleverna och kommer till den valda meningen i boken har eleverna redan massor av bilder i huvudet och kan leva sig in i texten på ett fördjupat sätt. De tycker dessutom att det är lite kul när meningen dyker upp... som om de träffar på en gammal bekant... eller någon som de känner väl. En intressant och häftig iakttagelse som jag väljer att inte dela med eleverna. Just den känslan kanske går förlorad om de blir medvetna om att jag som lärare vet om den... och det vill jag ju inte! Det är en ganska skön känsla när meningen närmar sig. Jag läser den högt och ser elevernas leenden... De ler inför en mening i en bok. Ganska coolt!

Metod

Jag börjar med att välja en mening ur den text som jag sedan ska högläsa. Eleverna får associera fritt. De sätter ord på sin tolkning. Meningen är ur *En ö i havet* av Annika Thor: **På affärens skyltfönster hade någon målat ordet JUDE med meterhöga, röda bokstäver.**

Eftersom de flesta elever gillar utmaningar lägger jag till ett litet tävlingsmoment (som egentligen inte är en tävling) – Vi ska tillsammans samla hundra ord på fem minuter! Vi använder Answergarden för att följa liveflödet (vilket förhöjer ambitionsnivån), men det går lika bra med papper, penna och tavlan i klassrummet. Resultatet:

Efteråt får eleverna förklara för varandra hur de associerat. De tar del av varandras tankar och förståelse om de olika

orden. Därefter försätter de parvis att välja ut orden:

- Topp fem associationer – ord som har den logiskt starkaste kopplingen till meningen
- Topp fem – klurigaste associationer
- Topp fem – associationer som berör mest

Syftet är att resonera om och motivera valen, samt lyssna till hur andra har tänkt och lära av deras tankar för att möta nya perspektiv.

Sedan går eleverna vidare med att gruppera ord som på något sätt hör ihop. Eleverna får motivera hur och varför de grupperar som de gör. Vi lyfter förslag i helklass, resonerar kring ordens betydelse och om orden hamnat i rätt grupp. Elevexempel på grupperingar:

Om läraren och eleverna vill kan man fortsätta med att använda orden i andra övningar. Uppslag finns i [Hundra ord på fem minuter](#). Efter högläsningen kan eleverna jämföra den tidigare tolkningen med de tankar som texten har väckt: *Vill jag ändra min tolkning och de tidigare associationerna av meningen? Hur har bilden förändrats eller inte? Vad beror det på? Vad har jag lärt mig av texten?*

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Centralt innehåll

Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt.

Betygskriterier

Eleven läser skönlitteratur och sakprosatexter för barn och ungdomar **med mycket gott flyt** och visar **mycket god** läsförståelse. Dessutom sammanfattar eleven olika texter med **god** säkerhet. Eleven för också **välutvecklade** resonemang om tydligt framträdande budskap i olika texter.